

Čekija) supažindino su senosios čekų kalbos ritiniu dėsniu.

Teoriniams klausimams buvo skirtas Paule'io Gard'e'o (Provanso Eksas), morfologinės akcentologijos koncepcijos kūrėjo, pranešimas „Bisinchroninis požiūris į rusų kalbos kirčiavimą“, kuriame buvo parodyta, kad kai kurios morfemos gali turėti keleriopas (alternatyvias) akcentines savybes, plg. priesagos *-nik* vedinius *storón-nik* ir *les-nik*. Tokiais atvejais sinchroniškai aprašant faktus reikia formuluoti dvi ar kelias susijusias taisykles, išryškinančias produktyvius ir neproduktyvius tipus. Pastarieji paprastai sietini su archaizmais, tad iš sinchronijos būtų grakščiai pereinama į diachroniją.

Konferencijos siela buvo Elena Staudnik-Holzer, sukūrusi darbingą kolegishką atmosferą, surengusi nuostabią ekskursiją į Melko vienuolyną ir jo apylinkes, vizitą pas Šeibso merą.

Bonifacas STUNDŽIA
[bonifacas.stundzia@flf.vu.lt]

TARPTAUTINĖ KAZIMIERO BŪGOS KONFERENCIJA

2008 m. rugsėjo 26–27 d. Vilniaus universitete vyko tradicinė tarptautinė Kazimiero Būgos konferencija, skirta baltų etimologijos ir onomastikos problemoms. Konferenciją surengė VU Baltistikos katedra, o organizavimą parėmė Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas. Renginyje savo mintimis dalijosi 11 mokslininkų iš Lietuvos, Lenkijos, Suomijos.

Trumpu įžanginiu žodžiu dalyvius pa-

sveikino VU Baltistikos katedros vedėjas Bonifacas Stundžia, kartu su Grasilda Blažiene vadovavęs ir pirmajam konferencijos posėdžiui. Šį posėdį pradėjo nuolatinis baltistinių renginių Vilniuje svečias Wojciechas Smoczyński (Krokuva), pasiūlęs naujas lietuvių kalbos žodžių *lavónas*, *nártas*, *priemenė*, *priežidà*, *prisietis*, *rieškūčios*, *vìrškinti*, *žabàngai* etimologijas. Grasilda Blažienė (Vilnius) pranešime „Dėl prūsų vardyno medžiagos“ atkreipė dėmesį, kad prūsų vietovardžių medžiaga vis dar gali būti papildoma naujais duomenimis, ir aptarė kai kuriuos iki šiol į tyrėjų akiratį nepatekusius prūsiškus toponimus. Jūratė Sofija Laučiūtė (Klaipėda) perskaitė pranešimą apie r. *перть*, *Перун*, *лáма* ir lie. *pirtis*, *Perkúnas*, *lomà* santykį. Pirmąjį konferencijos posėdį užbaigė Karis Liukkonenas (Helsinki), nagrinėjęs kelių pietvakarių Suomijos toponimų baltišką, pranešėjo nuomone – kuršišką, kilmę.

Antrąjį posėdį, kuriam pirmininkavo Birutė Jasiūnaitė ir Wojciechas Smoczyński, pradėjo Miguelis Villanueva Svenssonas (Kaunas, Vilnius), savo pranešime mėginęs analizuoti faktus, galinčius patvirtinti, kad baltų-slavų prokalbės *ē*-statyvo veiksmazodžiuose būta šaknies balsių kaitos. Zigmas Zinkevičius (Vilnius) aptarė baltiškos kilmės antroponimus, randamus dideliame plote į rytus nuo Lietuvos ir Latvijos. Rolandas Kregždys (Vilnius) pateikė savitą lie. *védaras*, la. *vêders*, pr. *weders* etimologiją, siedamas šį žodį su šaknimi, reiškančia vandenį. Daiva Sinkevičiūtė (Vilnius) nagrinėjo lietuvių dvikamienių asmenvardžių sandaros paprastėjimą kamienų sandūroje pvz., *But-mantas* →

Bu-mantas, Skaud-minas → *Skau-minas*
ir pan.

Po trumpos pertraukėlės D. Sinkevičiūtė kartu su M. Villanueva Svenssonu paskelbė trečiojo posėdžio pradžią. Šiame posėdyje pranešimą apie ide. skiemeninių nosinių sonantų raidą baltų ir slavų kalbose perskaitė Vytautas Mažiulis (Vilnius). Pasak pranešėjo, šių sonantų likimą lėmęs skirtingomis aplinkybėmis ir skirtingu laiku baltų ir slavų kalbose reiškęsis aliteracinės disimiliacijos procesas, dėl kurio sonantai praradę savo nazališkumą, bet išlaikę vokališkumą. Berndas Gliwa (Ryga) aptarė baltiškų augalų su priešdėliais lie., la. *pa-*, lie. *po-* kilmę. Paskutiniame konferencijos pranešime „Senas frazeologinis modelis?“ B. Jasiūnaitė (Vilnius) konstatavo lietuvių kalbos frazeologizmų, kuriuose minima įvairiuose žmogaus kūno organuose lokalizuojama siela, archajišką kilmę ir pateikė panašių frazeologizmų pavyzdžių iš kitų kalbų bei kultūrų.

Konferencijoje kilusios diskusijos netilo nei prie pietų stalo universiteto kavinėje, nei vėliau prie vyno taurės Baltistikos katedroje. Antrąją renginio dieną dalyviams buvo pasiūlyta įdomi kultūrinė programa po Vilnių. Konferencijos tezės išspausdintos atskiru leidiniu¹, o pranešimų pagrindu parengti straipsniai spausdinami *Baltisticoje*.

Vytautas RINKEVIČIUS
[vytautas.rinkevicius@flf.vu.lt]

¹ Vytautas Rinkevičius, Daiva Sinkevičiūtė (red.), *Tarptautinė Kazimiero Būgos konferencija: etimologija ir onomastika. 2008 m. rugsėjo 26–27 d.*, Vilniaus universiteto I-kl., 2008.

VYTAUTAS MAŽIULIS
(1926 08 20–2009 04 11)

Š. m. balandžio 15 d. Lietuvos humanitarai palydėjo į paskutinę kelionę ilgametį Vilniaus universiteto profesorių, Lietuvos MA tikrąjį narį Vytautą Juozapą Mažiulį. Išėjo pasaulinio garso prūsų ir kitų baltų kalbų tyrėjas, Lietuvos pokario baltistikos ir indoeuropeistikos *spiritus movens*. Velionis palaidotas Antakalnio kapinių menininkų kalnelyje.

Vytautas Mažiulis buvo vienas autoritetingiausių ir tituluočiausių baltistų: habilituotas daktaras (1969), profesorius (1969), Lietuvos MA narys (1976), Mainco mokslų ir literatūros akademijos narys korespondentas (1976), Milano kalbininkų draugijos narys korespondentas (1983), Latvijos universiteto garbės daktaras (1991); baltų kalbotyros žurnalų „Baltistica“ redaktorius (1970–1996, vėliau – redaktorių kolegijos narys), o „Linguistica Baltica“ (Varšuva, Krokuvą) – redaktorių kolegijos narys, tęstinių leidinių „Acta Baltico-Slavica“ (Balstogė, Varšuva) ir „Балто-славянские исследования“